

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 90 Lei
Pe jumătate 45 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir măruț odată 4 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Cuvânt de bun sosit!

Către scumpii noștri frați din Moldova, Bucovina și Basarabia.
Sosiți la Blaj în ziua de Sâmbătă 26 Iulie.

Cu brațele deschise și cu inimile pline de dragoste frățească Vă zicem din tot sufletul: *Bine-ați venit!*

Bine-ați venit pe pământul sfânt al Blajului unde în vremuri de restriște s'au aprins celea dintâi focare de cultură națională în Ardeal. Bine-ați venit în locurile unde s'au rugat, au muncit, au scris și au învățat pe alții dascăli ca Samuil Clain, Gheorghe Șincai și Petru Maior. Vă așteaptă să Vă grăiască umilele lor chilii de mănăstire; Vă așteaptă Castelul bătrân în care s'au frământat de durerile neamului martiri ca Inochentie Micu; Vă așteaptă Catedrala în care a răsunat glasul de arhanghel a lui Simion Bărnuțiu în 1848; Vă așteaptă Câmpul Libertății, crucea lui Avram Iancu și mormintele tribunilor; Vă așteaptă modeste odăi de bibliotecă cu manuscrite și cărți îngălbenite în care zac dovezile latinătății noastre. Și, iată, Vă așteptăm noi ucenicii fără pretenții ai călugărilor și preoților cărturari de demult, Vă așteptăm cu lacrimi de bucurie, că s'a îndurat Dumnezeu să ne hărăzească și această mare și luminată zi, când Ardeleanul dela Târnave, din inima Transilvaniei, se poate îmbrățișa cu Moldoveanul dela Iași, cu Bucovineanul dela Suceava și cu Basarabeanul dela Nistru! Lăudat fie numele Domnului în veci!

Mult este de când Vă așteptăm, iubii și scumpii frați!... Pe ieșeni îi așteptăm de când au început să vie la noi manuscritele cronicarilor și caza-niile lui Varlaam, în fruntea cărora Vasile Vodă Lupul îndrepta „cuvânt împreună către toată Sămănța Românească”; V'am trimis și crainici de-aici dela noi, din Blaj, ca să Vă gătească plecarea mai curând, V'am trimis din belșugul nostru dascăli ca Vasile Pop, Fabian, Iosif Manfi și Bărnuțiu însuși, cari s'au înscris cu litere de aur în istoria culturală a Moldovei. Vouă, iubii bucovineni, V'am trimis pe Aron

Pumnul și pe Vasile Bumbac, cari nu mai puțin au durat punți de argint între Ardeal și vesela grădină a lui Ștefan cel Mare.

Și am știut și de suferințele voastre, dragi frați dela Nistru. Cântecel voastre de jale din vremea robiei au pătruns și până la noi. A răsunat și pe Târnave tânguirea Moldoveanului din Rusia, care cântă:

Inima mea ce pârliță
De străini e dogorită
De nimenia miluită.
Și e plină de amar
Ca Nistrul din mal în mal...

Iar școlarii noștri nu aveau cântec mai duios și mai simțit decât „Răpirea Basarabiei” cu versuri ca

Sunt răpită sfășiată,
Sufletul meu plânge frânt...

Dascălii Blajului au semănat adânc în sufletele tineretului ardelean dragostea de pământul de peste Nistru. Însă dacă ucenicii Blajului n'au putut pătrunde până la Voi, cum au pătruns până și în Macedonia, vina n'a fost a lor, ci a Cazacului care stătea cu sulița la vadul Nistrului. Dar a pătruns cartea și sufletul Blajului, dovadă șirele călduroase ale basarabeanului *Șircu* din Petersburg către Timotei Cipariu, în care cu dor îi cerea un „Archiv pentru filologie și istorie” și „Principii de limbă și scriptură” din Blaj!

Iată dar, iubii frați Moldoveni, Bucovineni și Basarabeni, că sufletele Voastre cu sufletele Blajului de demult s'au cunoscut și s'au dorit, mai trebuia să vie această zi încântătoare ca să ne putem și îmbrățișa ca nește frați dela o mamă și dela un tată! Ziua a venit acum și Blajul cu nespuse dragoste Vă cuprinde la sânul său. Duiosia îmbrățișării ne umple ochii de lacrimi și cuvinte nu mai avem să Vă talmăcim simțirile noastre. Bucuria noastră n'are margini.

Vă rugăm să Vă simțiți ca la Voi. Blajul nostru modest este și al Vostru,

cum este al neamului întreg. Și când veți fi iarăși la Iași, la Suceava și la Tighina, să spuneți tuturor celor ce nu s'au prilejit să fie aici la frățeasca noastră îmbrățișare, că Blajul îi salută cu dragoste și pe ei și el vrea să fie tot ceea ce a fost totdeauna: cuib de școli și de simțiri naționale!

În numele acestui Blaj cu ziduri bătrâne dar cu inima veșnic tină, Vă zicem:

Bine-ați venit!

La ce școli să ne dăm copiii.

Se poate câștiga o pâne cu 2, cu 4 și cu 8 clase de școală la oraș (liceu).

Se apropie toamna, pe când fiecare părinte înțeleghător își duce copilul la vreo școală oarecare. Și așa trebuie să fie. Nu este părinte acela, care nu-și dă copilul la școală, și care nu-l lasă ca cel puțin 4 ani să se lumineze la școala din sat.

Sunt însă copii, cari se dovedesc a fi foarte isteți și silitori. Pe aceștia trebuie să-i ducem și mai departe, la vreo școală dela oraș, pentru că țara noastră are lipsă de cât mai mulți oameni cu carte. Ținându-i doi trei ani la liceu, sau la școala medie, vedem ce poate face băiatul nostru. Dacă are certificat bun și dacă profesorii spun că este nădejde de înaintare, îl lăsam să facă patru clase liceale, dacă însă e slabuț ori mijlociu îl, ducem după ce a absolvat două clase la o școală de arte ori meserii, de cari sunt multe la noi în țară.

Unde putem trimite copilașii cari au 2 clase de liceu?

Și pentru că să știți cari sunt aceste școli, iată înșirăm aici câteva mai cunoscute dela noi din Ardeal. La *Arad* este o școală inferioară de arte și meserii unde se învață lucrările de lemn și metal; la *Brașov* alta, unde se învață fierărie și lemnărie; la *Cisnădie* este o școală, care ține trei ani și unde se învață țesătoria. Cei ce absolvă această școală, pot fi conducători de lucrări la fabricile de țesut. La *Odorheiu* este o școală de arte și meserii unde se învață olăritul și pregătirea cuptoarelor de cahale; la *Oradea mare* una ca și la Arad; la *Satu mare* una de lemnărie; la *Târgu Mureș* și *Timișoara* tot asemenea; la *Sibiu* este o școală profesională pentru pantofari ajutoari de stat; la *Zlatna* o școală unde se lucrează piatra și se cisează. La *Cluj* este apoi școala inferioară de mecanică a C. F. R., de unde ies conducătorii locomotivelor și atelierelor C. F. R.

Cu 4 clase de liceu.

Ajungând copiii D. Voastră în clasa a patra liceală, vor trebui să se supună la sfârșitul anului la așa numitul examen de absolvire. Dacă au făcut acest examen pot urma clasele mai înalte, dacă însă nu, li-se dechid o mulțime de școli, unda pot învăța diferite meserii și negoațe.

Iată-le și pe acestea: la *Timișoara* este o școală superioară de arhitectură și metalurgie. În aproape toate orașele mai mari: *Brașov*, *Cluj*, *Timișoara*, *Oradea mare*, *Sibiu*, este câte o școală comercială superioară, de unde ies comptabilii băncilor și ai marilor prăvălii și fabrici. Mai sunt apoi la *Cluj* două școli însemnate, una este cea de conducători tehnici, alta cea de conducători de lucrări publice, iar la *Galăț* în Vechiul Regat esto școală de mehanici și electricieni pentru marină, unde copiii învață pe speșele statului, dar sunt obligați să slujească la marină până la vârsta de 30 de ani.

Cu 8 clase și cu examen de absolvire.

Ce privește apoi băieții cari au făcut examenul de absolvire de clasa a opta, mergă la teologie, politehnică (școala de ingineri), medicină, farmacie, drepturi (advocați sau judecători) și la academia comercială.

De prin satele noastre.

„Asociațiunea” în jurul Blajului.

Școlile din Blaj s'au închis, școlarii sunt pe la vetrele părintești, însă profesorii lor nu s'au dat odihnei nici în zilele de vară. Dâșii s'au alăturat cu toată inima la despărțământul Blaj al „Asociațiunii” și continuă dascălia afară prin sate, la popor. Până în Iulie profesorii Blajului au răspândit învățătura între pereții școlilor, îndrumând spre lumină pe fiii neamului din toate colțurile țării, iar acum coboară prin satele din jur, căutând să fie folositori și sătenilor. Onoare celor ce fac ca dâșii!

La Sâmpetru.

În ziua de Sâmpetru au plecat din Blaj trimișii Despărțământului spre trei sate. În comuna *Vesa* au fost dd. Ioan Pop-Câmpianu și Toma Cociș, în *Clufud* dd. Ioan Pop-Zeicani și Dr. Coriolan Suciu, iar în *Tiur* dd. Dr. Ioan Bianu, avocat, vicepreședintele despărțământului, și Ștefan Pop.

În toate trei comunele sătenii au primit eu cea mai mare bucurie pe cărturarii dela Blaj și i-au ascultat cu multă plăcere, rugân-

du-i la urmă să mai vie oridecâteori pot, că de povește bune și de învățături sunt foarte dornici.

A doua zi.

A doua zi după Sâmpetru, fiind Duminecă, apostolii învățături au plecat în alte trei sate, fiind cu aceeași dragoste primiți. Domni profesori Ioan Pop-Câmpianu, Dr. Coriolan Suciu și Augustin Popă au fost în comunele fruntașe *Cisteiul românesc* și în *Obreja*, iar dd. Dr. Ioan Bianu, Ioan Pop-Zeicani și Simion Gîzdavu în *Bucerdea grănoasă*, îndemnând pe săteni în frumoase cuvântări să înființeze biblioteci populare, să se lapede de pările celea multe și să fie creștini buni și români vrednici. Li-s'au mai dat învățături în legătură cu viața satelor și li-s'a vorbit despre Avram Iancu, craiul munților, dela nașterea căruia se implinesc acum 100 de ani.

Pe Secaș și pe Târnavă-mică.

Duminecă în 20 Iulie profesorii dela Blaj au cercetat două sate de pe Valea Secașului și două comune din județul Târnavă mică. Pe Secaș au plecat de dimineață dd. Alexandru Lupianu și Augustin Popă, cercetând comunele *Ohaba* și *Biseni*. În amândouă satele s'au adunat la școli popor mult în frunte cu preoții și învățătorii, ascultând cu multă dragoste și atragere cuvântările trimișilor „Asociațiunii”.

În comuna Ohaba s'a și înființat îndată după adunare „Agentura Asociațiunii” în frunte cu onor. preoți Bătăcui și Imbărus.

În Biseni delegații despărțământului au fost primiți în marginea comunei cu steag național și cu flori, pe cari le-a predat cu o frumoasă cuvântare fetița isteată a Părintelui Ungureanu, dsoara Viorica, școlăriță a Liceului de fete din Blaj. În fruntea poporului erau și aici amândoi preoții, cel unit cu cel ortodox în bună și luminoasă frăție.

Din județul Târnavă mică au fost cercetate comunele *Șona* și *Spini* unde au fost dd. Valeriu Suciu, Iuliu Maior și Dr. Coriolan Suciu. S'au întors și de aici profesorii Blajului foarte mângâiați, precum mângâiat a rămas harnicul și ciinstul popor din Șona și Spini.

Terente hoțomanul.

— Un hoț care fură domnișoare și le vînde părinților cu 50 de mii. —

În țara noastră de-o vreme încoace s'au înmulțit grozav tâlharii și hoții. Nici nu mai vorbim de pungașii cari lucrează în ziua mare prin gări și prin vagoanele trenurilor, cari sunt mulți cât frunză și iarbă, ci ne gândim la feciorii de lele, cari stau la crucea drumurilor ori prin păduri și, fiind înarmați până în dinți, jefuiesc, bat și omoară. De curând am scris despre Mantu din Bănat și despre un alt hoțoman din părțile Câmpulungului, iar acum vin vești despre unul cu numele *Terente* din bălțile Brăilei.

Acest Terente, care de neam trebuie să fie bulgar ori lipovan, a făcut mare vâlvă în săptămânile din urmă. El stă ascuns prin păpușii din bălțile Dunării cu doi tovarăși, bulgari și ei, cu cari oprește călătorii, îi jefuiește, iar dacă nu-i poate altfel jefui îi mai și toacă în cap.

De curând Terente a pus laba pe-o barcă în care se plimbau pe Dunăre două domnișoare din Brăila cu doi tineri. Iar fiindcă domnișorii și fetele nu aveau bani la dâșii, căpitanul Terente s'a mulțumit să desbrace pe domnișorii și să fure fetele...

Domnișorilor le-a dat calea, lăsându-i goi ca napul, iar pe domnișoare le-a dus în tabăra sa și le-a ținut acolo 4 zile în cap. În ceia din urmă aflând hoțomanul din gazete, că părinții uneia dintre fete au făgăduit 50 de mii lei pentru aflarea copilelor, a trimis vorba, că la un ceas anumit el predă pe roabele lui, dacă primește la mână suma făgăduită. Ba pentru târguiala cu părinții a trimis chiar pe una dintre fete, pe dș. Silvia Cernescu. La ora pusă, Terente a dus el însuși fata rămasă aproape de Brăila și a predat-o rudeniilor în schimbul celor de 50 mii lei...

Dar poliția? — veți zice. Poliția umbă ca'n ciur, însă ispravă ca'n palmă! Cică pe capul lui Terente sunt puși 200 de mii lei, iar oamenii poliției și jandarmii s'ar certa cari să-l găsiască mai de grabă pe îndrăznețul hoțoman și să câștige premiul... Iar în vremea asta Terente stă ca un crai în păpușii lui și se ascunde de minune. Spun gazetele dela București că s'ar fi trimis în potruva lui și vapoare cu tunuri și cu mitraliere. Însă Terente, până în clipa când scriem noi acestea șire, e sănătos măr!

Foia „UNIRII POPORULUI”.

Torcătoarea semeață.

(Urmare și sfârșit).

Străjerii când i-au văzut hăibuțele sărace au zămbit și au zis:

— Lăsați-o, mă, să treacă. Te miri ce-o fi știind să facă copila asta.

Și au lăsat-o. Iar împăratul când a văzut-o așa subțirică și cu degetele lungi-lungi cât gătejele, s'a gândit:

— O fi ce spune, că ea însași parcă nici nu-i făptură de fată, ci mănunchiu de fuior.

Și a poruncit slăvitul să-i facă meșterii rășboi de aramă, furci de argint și fuse de aur. Și i-au dat turturi pe ales, mătăsuri și porfiră și au lăsat-o de banii ei. Că tot o face ea ceva ispravă.

Peste patru săptămâni s'a dus împăratul să-i ceară seamă. Era și împărăteasa cu dânsul și curtea toată. Fata torcătoare avea chillile ei și toată ziulica sunau acolo vătalele și se dăpănuau sulurile, de credeai că bătăie în partea aceea roiuri de albine.

Și când a început Floarea să arete măsurile celea frumoase, cu alesături de mărgăritare și cu fire de aur, s'a uimit întreagă curtea de așa minuni. Nici să fi îngămădit toate florile câmpului pe celea covoare și nu puteau fi mai mândre. Unele erau aurii ca luna, altele strălucitoare ca soarele și țintate ca bolta ceriu-

lui spuzită de stele. Împăratul cât era el de împărat și-a căscat gura de mirare, iar împărăteasa a coborît la fată și o îmbrățișa și o săruta, să o înădușe cu dragostea.

— Să trăești Floare torcătoare, că mâinile tale n'au păreche pe pământ!

Împăratul a pus-o la masă de-a dreapta lui și o slujiau froile ca pe împărăteasa.

— Să nu mai pieci dela noi, — zise împărăteasa. Că te ținem la curte toată viața, să ne înveselești palatul cât vei trăi.

— Ba nu, slăvită Doamnă, că eu am doi părinți săraci și bătrâni și mor de dorul meu. Mă duc la dâșii să le înveslesc zilele albe.

Și n'a vrut Floarea să rămâie. Dacă a văzut împăratul că nu-i chip s'o oprească, i-a dat un rășboiu de argint, o turmă de oi, un loc de sămănătură și sămânță de cânepă câtă au putut duce patru boi, să aibă cu ce să-și ducă zilele și ea și părinții ei.

Și s'a întors torcătoarea în satul ei, la părinți bătrâni și la trai cu belșug. Oile îi dădeau lână, cânepa îi da fuioare, iar degete harnice și meșteșug vrăjit avea dela ursitoare. Lucra și uimă lumea tot mai mult cu cecece făcea. Veniau femeile din nouă țări s'o vadă. O vedeau, se minunau și unele crepau de pizmă și de necaz.

Și i-au venit și pețitori, că era și frumoasă. Au venit feciorii de boeri și de crai, ba și feciorul lui Verdeș împărat. Dar fata i-a zis:

— Nu mă mărit. Tu cauți mireasă, iar eu sunt Floarea torcătoare, minunea lumii. Nu-i vrednic nimeni un împărat de mine!

Verdeș s'a dus rănit la inimă de semeția ei fudulă. Și au sfădit-o vecinele și i-au zis:

— Ai gărgăuni la cap, copilă. Cu semeția îți strici omenia. Că de ești torcătoare, e dela Dumnezeu și dela Maica Precesta.

— Ba nu, nu dela Precesta, că nici ea nu știe să toarcă și să țese ca mine!

Femeile au părăsit-o, ca pe-o zăludă și s'au dus făcându-și eruce. Torcătoarea s'a confundat cu capul între ițe și bătea spata ca o pozniță.

Intr'o zi s'a deschis ușa casei și s'a arătat în prag o bătrânică cu spatele gârbove, cu fața blândă și cu ochii buni.

— Bun lucru nepoată, — zise bătrâna.

— Mulțămesc dumnilale, mătușă. Da' ce vânturi te poartă pe la noi?

— Am auzit, draga bunichii, că ești meșteră mare între femei și țese de n'ai păreche. Și am venit să te întreb: de unde ai prins această învățatură? Poate te-o fi învățat Maica Precesta, dragă.

— Ba nu, nu m'a învățat nici Maica Precesta, nici altcineva; eu sunt Floarea torcătoare, minunea minunilor, împărăteasa ițelor și stăpâna spelilor. Eu sunt eu și de nimeni nu vreau să știu.

— Vai de mine copilă, ce stai a spune! Tu ai un dar mare și darul e dela Maica Precesta.

— Nu vorbi de Maica Precesta, că și eu ea mă iau la întrecere!

— Fugi copilă, nu huli că te bate Dumnezeu.

Grăunțe sufletești.

Virtuțile dumnezeiești.

Virtuțile sunt mai de multe feluri, noi însă vom stăruia să cunoaștem cele două mai de căpetenie, cari sunt virtuțile dumnezeiești sau teologice și cele morale.

Virtuți teologice sau dumnezeiești sunt trei: credința, nădejdea și iubirea. Se numesc dumnezeiești, fiindcă sunt vărsate în inimile noastre de către însuși Dumnezeu și spre el se și îndreaptă.

Pentruca să înțelegem cât se poate de bine legătura dintre aceste trei virtuți vom aduce câteva pilde. Dacă ne uităm la o lumină, băgăm de seamă că luminează, flacăra tinde spre cer și că încălzește. Așa și cele trei virtuți dumnezeiești: credința luminează, nădejdea o avem pururea îndreptată spre ceruri, adică spre Domnul, iară iubirea încălzește.

Credința este rădăcina, nădejdea trunchiul iară iubirea roada pomului. Credința așază temelie casei Domnului, nădejdea o zidește, iubirea o deplinește. Credința se închipuește cu cruce, nădejdea cu o ancoră (unealtă de fier cu doi sau patru dinți, care se lasă la fundul mării spre a întepeni corabia), iubirea cu o inimă. Astfel de icoane cred că au și văzut mulți dintre cetitorii noștri. Cea mai mare dintre aceste trei virtuți este însă, după cum ni se spune în cartea întâie a sfântului apostol Pavel către Corinteni, iubirea sau dragostea.

Aceste trei virtuți le varsă în sufletele noastre însuși Dumnezeu Spiritul Sfânt, și așază atunci când primim sfântul botez. Ca să se înțeleagă, cum se întâmplă aceasta, mă voi folosi de o nouă asămănare. Când băgăm fie-

rul în foc, focul pătrunde fierul și fierul începe să lumineze și să arză. Intocmai așa se întâmplă și când intră în sufletele noastre Sfântul Spirit: în sufletele noastre intră atunci o lumină, care ne îndeamnă la credință și la nădejde și se iscă în sufletele noastre și o flăcără, care ne îndeamnă la iubire față de Dumnezeu. Precum soarele luminează și încălzește aerul, așa luminează și încălzește sufletele noastre și Sfântul Spirit.

Aceste trei virtuți sunt la început în sufletul copilului nou botezat ca sămânța până se află încă neîcolțită în sânul pământului, adică ele sunt într-o stare de somn ori de amorteală. Cât ce ajunge la sămânța căldură și umezeală, incolțește, cât ce ajunge copilul să înțeleagă și să priceapă, se arată și roadele acestor trei virtuți și anume credința face ca să ne convingem, că este un Dumnezeu, făcătorul cerului și al pământului, și că acest Dumnezeu ne-a dat de știre ce trebuie să credem. Nădejdea face ca să așteptăm dela Dumnezeu fericirea veșnică, iară iubirea ca să ne placă de Dumnezeu și să împlinim voioși poruncile sale.

Având așadar fiecare dintre noi aceste trei virtuți, să nu facem asemenea slugii din sf. Scriptură, să le îngropăm, ci să le păstrăm și mărim într'una. Iară dacă cumva le-am perde prin săvârșirea de păcate, să ne nizuim a le recâștiga prin sfânta taină a pocăinței. Și afară de aceea să le deșteptăm în sufletul nostru cât de des. Iar aceasta o putem face, zicând rugăciunea aceasta scurtă: „Dumnezeule, cred întru tine, pentrucă ești adevărul veșnic. Dumnezeule, nădăjduesc întru tine, pentrucă ești preacredincios și preaindurat. Dumnezeule, te iubesc mai pre sus de toate, pentrucă ești preabun și preavrednic de iubire”. Să deșteptăm aceste virtuți în sufletele noastre mai cu seamă când ne aflăm în ispite mari, apoi la primirea sfintelor taine sau sacramente și mai cu seamă când ne aflăm în primejdie de moarte și pe patul morții.

Pentru deșteptarea acestor virtuți nu e de lipsă să zicem rugăciunea de mai sus, e destul dacă o zicem și numni cu cuvintele noastre, ba chiar atâta e destul dacă zicem cu toată evlavie oricare rugăciune.

Știrile Săptămânei.

Să nu uita iubii noștri cetitori că suntem în jumătatea a doua a anului, deci toți aceia cari n'au plătit abonamentul decât pe șase luni, sunt rugați cu stăruință să-și înnoiască abonamentele. Asemenea rugăm pe toți cei în restanță cu plata, să ne trimită banii cu cari ne datoresc. Gazeta are chieluiei mari și noi n'avem altă nădejde decât în bănișorii de abonament.

Prețul gazetei este:

Pe un an 90 Lei.
Pe o jumătate 45 Lei.
Pe trei luni 25 Lei.

Administrația gazetei: „UNIREA POPORULUI”.

Casa dinainte.

Casa dinainte e frumoasă când e curată. Asta mai întâi de toate. Casa nemăturată și fata nespălată e tot una. Mătura e temelul casei și spălătoarea. Unde are cine le purta cum trebuie pe acestea două, acolo casa se poate face rai, numai voință să fie. Uitați-vă la coșnițele albinelor și veți vedea cum iubesc ele curățenia, măcar albinele nici n'au mătură și spălătoare, dar hărnicia le învață ce se face. Casa dinainte, ca toate odăile de altfel, trebuie să aibă totdeauna podelele și grinzile spălate, iar ferestrele încă să fie ferestri, iar nu burdufuri, ca în vremile de întunec de demult, când cărau oamenii în casă lumina cu troaca de pită. Și ferestrele să aibă țigini, ca să poată sta deschise cât mai mult, că unde nu umblă aerul se mucește și sufletul în om! Robii de prin temniți se oflesc de dorul aerului și sunt galbini ca filimina.

Curăți și proaspăt văruți trebuie să fie pereții. De Paști, de Rusale și de toamnă casele trebuiesc văruite și grijite. Iar în toată săptămâna măcar de două ori pereții trebuiesc șterși de paiangeni. Unde trăiesc paiangeni acolo casa e o peșteră. Și femeia o leneșă, ori o toantă..

Ș'acum, fiind vorba de pereți, să spunem o vorbă despre podoaba lor. Pereții se împodobesc cu icoane, cu blidare și cu ștergere. Ce frumoase sunt casele țărănești bătrâne, cu culmi de țesătură și cu cornurare chindisite. Însă, în vremile de astăzi, multe femei și fete nu mai țin culmi în căsi, nici blidare cu cănceie, nici ștergere românești, ci în schimb umplu pereții și grinzile cu flori de hârtie colorată, cumpărate dela târguri, cu cununi de muschi mincinoși și cu alte podoabe orășanești cari omoară orice frumseță într-o casă românească. Prost gust! Florile de hârtie, cu colori cari îți sar în ochi, se potrivec în casele țărănești ca surtucul domnesc pe cămașa albă și frumoasă a unui flăcău de pe Murăș ori de pe Târnavă.. Să nu creadă femeile și fetele noastre de prin sate, că tot ceace fac orășenii e frumos! Orașele de celea mai multe ori nu fac alta decât scaldă sărăcia în roșele.. Așa și cu florile de hârtie colorată. Fetele noastre să nu-și bage în casele lor dinainte această sărăcie lucie de prin ciocoabele orașelor!

Casa țărănească să aibă în frunte sub blidarul bătrân o icoană două, cu Sfântu Niculae ori cu Maica Precurată, cari să fie împodobite numai cu ștergarul românesc, iar vara cu verdeață de calapăr ori de nuc. Și mai ales să nu încarce pereții cu toate chipurile culse de pe la târguri. De ce să ținem noi în casele noastre pe Franți Cătarambă, ori pe feciorii lui Vilhelm al Nemților? Noi putem avea chipuri apropiate de sufletul nostru, ca icoana lui Mihai Viteazul, alui Avram Iancu, a vlădicilor mari ca Inochentie Clain dela Blaj, ori icoamele Maieștilor lor Regele Ferdinand și Regina Maria. Astfel de icoane trebuie să ne împodobească nouă casele noi feciorii lui Vilmoș păcătosul. Cine vrea o icoană națională în casa sa, să nu pregete a o cumpăra pe ales, dela o librărie românească din oraș, iar nu dela iconarii Niculei, cari vând și ei ce le îmbie armenii de pe la Gherla ori ovreii dela Cluj.

Ș'apoi casa dinainte se mai infrumusețează cu patul așternut frumos cu perinile până'n grindă și cu covoare de lână țesute în casă. Perinile să aibă fețe țesute în arnici după învoade bătrâne, iar nu în ponivă netrebnică pe care am împrumutat-o dela săsoici și unguoici.

— Nu-mi mai toca verzi și uscate, bătrâno, că n'am vreme de pierdut. Cară-te la treaba ta și dă-mi pace.

Bătrâna din prag s'a întristat, apoi a cuprins-o un nor. Peste o clipă în fața torcătoarei stătea chiar Precurata Fecioară, frumoasă ca o rază de soare și blândă ca lucirea de lună.

— Iată, să ne întrecem.

Torcătoarea s'a cutremurat mai întâi, apoi mușcată de semeție s'a înroșit ca pară și zise lacrimată.

— Să ne întrecem.

Precurata torcea domol, lin, fără grabă și fără răutate. Sub preasfintele ei mâni ieșiau din aer fire netede, fără gălci, numai bune de dat la urzit, să se facă haine de purtat pentru foioșii oamenilor. Torcea și îndemna pe fată:

— Așa drăguță, lin, lin, să iasă tortul bun, să țină la răboiu, să se îmbrace golașii și năcăjișii..

Torcătoarea însă smulgea fuiorul cu dinții și de mânie făcea firele lungi, lungi și subțiri, de se rupeau la urzoi și nu țineau la sul. Tortul ei nu era de nici un folos. Că o rodea răutatea și fudulia întunecată.

— Rău faci, copilă, că-ți turburi sufletul cu semeția și și-l pierzi. Semeția te face urgisită. Te urăsc oamenii și te bate cerul.

Fata nebună a văzut că face rău și, ieșind la tindă, de oindă și de rușine s'a spânzurat.

Când au venit părinții ei dela lucru, au găsit-o paiangen, care-și țese torturile pe la colțurile caselor. Paiangenul tot toarce și țese și

n'are spor. Ce lucră noaptea, se strică dimineața N'are loc în casa cu fată mare, nici cu muiere harnică. Mătura îi e dușman de moarte. În gușă poartă venin. De-l inghite vre-o vietate, se umflă de el. Și cine omoară paiangenul se mântuie de șapte păcate.

A. Melia.

Fata bătrână.

*Patruzeci de ani îmi pare
De când port păr pe spinare
Și nime grijă nu-mi are!
Mă uitai într'o fântână
Mă văzui fată bătrână
Și fugii o săptămână!
Mă rugai lui Dumnezeu
Să-mi trimit'un nădărd
Să-mi puie cărpa pe cap
Să meargă vestea în sat,
Că și eu m'am măritat!
Da' mutul n'o mai venit
Coada alb'am împletit...
Așteptându-mi binele
Mi-am urit și zilele.
De-ar fi zisă oarecine
Coiu ajunge aste zile
Nu l-ar fi crezut nime!*

Din popor.

Cețiți și răspândiți:

„Unirea Poporului!”

A Românului e arniciul cel trainic și lâna, Poniva (harasul) e sărăcie lucie. Nici nu ține, nici nu e frumoasă.

Mai așterneți masa în casa dinainte cu o măsură frumoasă, colorată, ori albă cu pușori pe margine, puneți un mănunchi de flori într'olișoară cu gâtul lung și veți avea, fetelor, o casă dinainte prietinoasă, atrăgătoare, să se simtă bine într'ansa și Regina, când ar fi să vă dea într'o zi binețe acasă la voi. Că scumpa noastră Regină are acest obicei minunat și cuceritor de suflete.

Sapte copii, dintre oari 4 gemeni. Soția muncitorului Monier din Rambouillet (Franța), mamă a încă trei copii, a mai născut patru fetițe gemene. Auzind despre aceasta președintele republicii i-a trimis mamei un ajutor bănesc, iară Academia franceză i-a dăruit 10 mii de franci.

Veșnica pomenire o cântă biserica noastră la moartea fiecărui creștin și tot omul își dă silința ca să-i rămâie pomenirea pe pământ cât mai mult. Pe vremuri egiptenii știau să balsameze trupurile morților și să le păstreze mii de ani. Noi n'o mai știm face această. Un doctor italian, Decio Lapponi, a găsit nu de mult un metod minunat de a păstra morții, și anume el îi scaldă într'o apă făcută de el, vreme de 2 ceasuri; urmarea e că trupurile se întăresc ca piatra și astfel se pot păstra mii de ani. Invățații sunt foarte curioși, dacă îi va reuși doctorului Lapponi să păstreze trupurile acestea mai mulți ani. În cazul acesta am fi cu toții nemuritori și pomenirea noastră ar fi veșnică.

Scumpirea călătoriei pe C. F. R. Sfatul miniștrilor a hotărât, ca începând cu ziua de 1 August, să scumpească plata de călătorie și de transportare a mărfurilor pe C. F. R. cu 25 la sută, iară începând cu ziua de 1 Octombrie cu încă 25 la sută.

N-am avea nimica împotriva, pentru că de fapt la noi în România se călătorește astăzi mai ieftin, dară dacă se scumpește călătoria cel puțin de s'ar pune în rând și vagoanele și dacă omul care plătește ar avea și loc de șezut. La aceasta însă nici gândi nu ne putem, pentru că cei dela conducerea C. F. R. nu se gândesc și la aceasta.

Prooleta de beție. Ajutorul de notar, Robert Kálmán din Gladna română, patru zile în șir n'a mâncat nimica decât a beut rachiu cu nemiluita. Ba nici nu s'a culcat de loc, ca să aibă vreme mai multă a sta de glăjuță. A patra zi a și murit de duhoarea dintr'ansul.

Bietul țar n-are pace nici după moarte. Ne-am ocupat în mai multe rânduri de groaznicul sfârșit al familiei țarului Nicolae al doilea al Rusiei, dară cu toate acestea nu strică să arătăm cetitorilor noștri și alte amănunte foarte interesante și jalnice.

Dupăce bolșevicii au omorât adevărat familia țarului și pe cei din jurul lui, în sălbătăcia lor nu s'au îndestulit nici cu aceasta, ci l-au chinuit și necinstit chiar și după moarte. Trupurile moarte le-au dus într'o pădure, le-au așezat pe o mare grămadă de lemne și le-au dat foc. Ingroziiți și ei inșiși de fărâdelegea făcută apoi au lăsat focal în seama unui servitor. Nimerind pe acolo un om cu inimă, a stins focal, voină să scape dela nimicire cel puțin ce se mai putea. Astfel a rămas un deget, o cinctură și câteva rămășițe de icoane sfinte și de haine, pe cari dimpreună cu cenușa rămasă le-a luat în primire generalul Ianin, conducătorul de pe acele vremuri al misiunii franceze din Siberia și le-a dus cu sine în Franța, unde le-a predat marelui principe Nicolae, un văr

dulce al țarului. Pricepătorii susțin că degetul rămas nears ar fi al țarinei, iar cinctura a țar-reviciului.

Cărți nouă.

Am primit la redacție următoarele cărți:

Biblioteca teatrală pentru copii Nr. 15—16:

Pedeapsa, poem eroic în versuri într'un act. de *Nicolae Petrescu-Zoita*, directorul liceului »Principele Nicolae« din Sighișoara. Acest poem a fost înaintat la concursul părintelui I. Baciu la 1 Iunie 1924 și *premiat cu 500 Lei*. De vânzare la toate librăriile și la editorul *I. Baciu* în Lugoj. *Prețul 12 Lei*. La cerere se dă catalog gratis.

Din **Biblioteca populară a „Asociațiunii“** au apărut de curând următoarele cărți-cele, cari sunt foarte potrivite pentru cititorii de prin sate:

David Urs de Mărgineni, biografie scrisă pentru poporul român de *Victor Lazar*. *Prețul 3 Lei*.

Gânduri de dat mai departe de *Horia Petra-Petrescu*. *Prețul 3 Lei*.

Pentru sările de șezătoare. Material de citit și de răsândit. *Prețul 4 Lei*.

Inviere și alte poezii de *Ioan Borcia*. *Prețul 4 Lei*.

Toate acestea se pot cere dela »Asociațiune« din Sibiu, Strada Șaguna 6, sau dela oricare librărie românească.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Aviz școlar.

Elevii, cari doresc să se anunțe pentru înscriere la Liceul de băieți din Blaj, vor avea să înainteze în acest sens o petiție către direcțiunea Liceului între 1 și 7 Sept. a. c. st. n.

Petiția se va trimite cu posta. La petiție se va anexa și o cartă postală timbrată și adresată pe numele elevului, ca se poală fi avizat din timp despre primire.

Acei elevi, cari pentru prima dată cer să fie înscriși, vor mai anexa un extras de botez, extras de naștere și o dovadă despre studiile făcute. În dovadă să se arete și notele obținute la fiecare studiu.

Înscrierea celor primiți se va face în 18, 19 și 20 Sept. a. c. st. n.

La înscriere elevii din cl. V—VIII se vor prezenta toți în uniformă (uniformele pot fi făcute din orice stofă de culoare mai închisă și la oricare croitor, dar să aibă croiul de uniformă), iară din cl. I—IV numai aceia, cari nu poartă haine țărănești.

Pentru primirea în Internat se va trimite o petiție separată *Direcțiunii Internatului* până la 10 August a. c.

(77) 1—1

Direcțiunea Liceului de băieți.

(72) 2—2

Aviz.

Curatorul bisericesc din Roșia de Secaș dorește, să deie în întreprindere reparări mai mari, ce sunt necesari bisericeii. Devizul se poate vedea zilnic, până la sfârșitul lunii, la Oficiul parohial gr-cat. din localitate.

Ioan Deac m. p. Ilie Spătăcian m. p.
paroh-prezident. primcurator.

Consistorul arhiepiscopesc gr.-cat. Blaj.

Nr. 3181—1924.

Publicație de licitație.

Declarând licitația ținută la 11 Iulie 1924 de nereușită, prin aceasta aducem la cunoștință generală, că *Miercuri în 3 Iulie 1924 ora 10 a. m.* se va ținea nouă licitațiune publică, cu oferte închise, la biroul Administrațiunii Centrale Capitulară din Blaj, pentru *darea în întreprindere a lucrărilor de construcție din roșu a primului lot din »Institutul Recunoștinții«.*

Licitația se va face pe serii de prețuri unitare.

Caietele de sarcini, planurile și piesele contractului, necesare pentru întocmirea seriei de prețuri, se pot consulta la susnumita Adm. Centr. Capit. în fiecare zi de lucru între *orele 10—12*, de unde se pot obține și formularele necesare pentru ofertă, cari sunt obligatoare precum și condițiunile speciale ale licitației.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 15 Iulie 1924.

(79) 1 1

Dr. Vasile Suciu

Arhiepiscop și Mitropolit gr.-cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

Liceul Petru Maior, Gherla.

Aviz.

Taxa de întreținere la internatul liceului din Gherla este 3100 lei și 100 lei pentru spălat anual. Alimente cași anul trecut. Se va plăti în două rate: una la început, cealaltă la Crăciun. Elevii internat din anul trecut vor anunța direcțiunea, cari doresc să li-se rezerve locul, iar cei cari vor dori să între în internat din anul acesta n'au fost și anul trecut vor înainta petiția până la 20 August. Elevii noi vor putea fi primiți numai în locul celor vechi cari nu se vor anunța. Fiecare va trebui să aibă numărul suficient de albituri, haine de pat și îmbrăcăminte completă. Elevii bursieri nu aduc haine de pat. Cei săraci din clasele VI—VII pot cere primirea liceului cu taxa redusă sau gratuit dacă se angajează ca meditari.

(72) 1—1

Direcțiunea liceului.

(74) 1—2

Aviz.

De vânzare — din mână liberă

Un restaurant.

Informații dă Administrația Ziarului

Oricine are ceva de vândut ori de cumpărat, să publice în »Unirea Poporului«, prin ajutorul căreia s'au făcut și până acum multe târguri bune. Prețul de publicare este mai ieftin decât al tuturor gazetelor țară. Bani se trimit înainte, altfel nu poate publica.